

VÝZVA

Naša obec v tomto roku oslávi 740. výročie prvej písomnej zmienky.

Pri tejto príležitosti chceme zorganizovať výstavu História Banky.

Organizujeme zbierku najstarších a nazaujmavejších fotografií, obrázkov, dokumentov alebo iných predmetov z histórie Banky.

Materiály môžete odovzdať členom redakčnej rady Hlásnika do konca septembra 2003. Chceme zdôrazniť, že tieto materiály budú po skončení výstavy vrátené pôvodným majiteľom.

Zároveň tieto materály budú použité v plánovanej publikácii o Banke i v našom Hlásniku.

Redakcia

Kultúrna komisia

spolu s členmi bývalého turistického oddielu
poriada turistický pochod Považským Inovcom
1. ročník

„Bančianska - buď fit“

Sobota: 20. septembra 2003

Trasy: 5 km, 10 km a 15 km

Všetko pre zdravie.

Blížšie informácie na plagátoch
v obci týždeň pred akciou.

Kritickým okom

Znečistený Vápenický potok v okolí vojenských bytoviek upúta pozornosť každého občana, ktorý tadiaľ prechádza. Vinníci sú v tomto prípade jasní. Pováčšine sú to deti, ktoré pri svojich hrách zabúdajú na dodržiavanie poriadku a do potoka

hádzu takmer všetko, čo im príde pod ruku. Len upratať nemá akosi kto! Horšie je hľadať vinníka, ktorý do Vápenického potoka čoraz častejšie vypúšťa pravdepodobne fekálie a zápacha celá dedina. Pri jeho odhaľovaní by mali pomôcť samotní občania. Dúfame, že v našej obci nezvíťazila ľudská ľahostajnosť a nevšímavosť.

Všetkým nám ide o to isté, o čistú obec.

Hlásnik obce Banka – mesačník vydáva Kultúrna komisia pri Obecnom úrade Banka. Redakčná rada: Ján Benka, Mgr. Helena Hrdinová, Mgr. Terézia Janečková, Mgr. Sylvia Molnárová a Dušan Slovák.

Pozvánka

na

Oblastnú výstavu

ovocia, zeleniny

a okrasných rastlín

19.-22. september 2003

v priestoroch Mestskej

knižnice

v Piešťanoch.

Prosíme občanov, ktorí majú zaujímavé výpestky vo svojich záhradách, aby ich poskytli do pripravovanej expozície za Záhradkovú osadu AHOJ na Banke. Exponáty sa budú sústreďovať u tajomníka SZZ p. Slovák, Bananská 22, č.t. 0907316540 16. a 17.9.2003 v čase od 17 do 19 hod.

Príspevok do Hlásnika:

- prosíme upozorniť občanov, ktorí chovajú hydinu, ošipané a iné domáce zvieratá, aby zabezpečili ich chov tak, aby ostatným spoluobčanom neznepríjemňovali život príšerným zápachom. V týchto horúcich dňoch sa to skutočne nedá vydržať!!
- Konečne by sa mohlo aj pre občanov tzv. novej Banky niečo urobiť a vybudovať kanalizáciu. Od doby, kedy je obec samostatná sa v tejto časti obce nič pre nás neurobilo.

Pozitívum:

Vydávanie tohto mesačníka je veľkým prínosom pre nás občanov, aby sme sa dozvedeli, čo sa v obci deje, vďaka za všetky informácie.

S pozdravom

Nečitateľný podpis

ZÁHRADKÁR V SEPTEMBRI

- ✦ Vysádzame sadzačku cibule na prezimovanie.
- ✦ Koncom mesiaca sadíme morený zimný cesnak.
- ✦ Vysádzame jarné cibul'oviny kvetín.
- ✦ Vysádzame ruže a ihličnany.
- ✦ Obmedzíme hnojenie a polievanie izbových kvetov.
- ✦ Ukončíme novú výsadbu jahôd.
- ✦ Vykonáme posledný rez kôstkovín.
- ✦ Drevnatými odrezkami rozmnožujeme ríbezle.
- ✦ Pokračujeme v ošetrovaní:
 - neskorých odrôd viniča proti botritíde,
 - pôru a zimnej cibule proti minerke pórovej,
 - náchylných odrôd jabloní proti pehovitosti.

Hlásnik Banky

ROČNÍK I.

ČÍSLO 7

AUGUST 2003

Augustové premeny

Koniec augusta ... Hoci slniečko ešte neustále sype na nás svoje horúce lúče, rána sú už chladné a to je predzvesťou ďalších koncov. Koniec letnej „doby bronzovej“. Koniec dovolenkovej sezóny. Koniec prázdnin.

Dovolenkári mohli byť spokojní. Leto bolo slnečné, horúce, také, aké leto má byť a aké už dávno nebolo. Podľa množstva neznámych ľudí, ktorých sme mohli stretávať na uliciach, v obchodoch, môžeme usudzovať, že i cestovný ruch naplní naše očakávania. Naš región má naozaj turistom čo ponúknuť!

I v kultúrnom vyžití si každý mohol prísť na svoje – milovníci klasičky, rocku, country i disco. Kúpaliská, jazerá, vodné nádrže boli plné záujemcov o vodné športy.

A že sa našli aj nespokojní? Nevieme, či sa potešili vodiči, ktorí si mohli vyskúšať „vodný slalom“ na Topoľčianskej ceste pri havárii vodovodného potrubia. Určite neboli spokojní ani obyvatelia tejto časti Banky, ktorí po dva dni dopoludnia nemali vodu. Ale už je záhada odstránená a voda tečie vodovodným potrubím, tak ako to má byť.

Generálna skúška... Na ostro 2. septembra...

August je i mesiacom historických udalostí. 29. augusta si pripomíname 59. výročie Slovenského národného povstania. Môžeme byť právom hrdí, že i Banka má svojich živých i mŕtvych hrdinov z tohto obdobia. Ozaj, koľkí z nás, obyvatel'ov Banky, vieme, že na cintoríne je pochovaný Mikuláš Lehuta, letecký mechanik, ktorý zahynul v bojoch o Banskú Bystricu?

Hoci august ešte neskončil, pripomeňme si aj 1. september.

Dnes v čísle:

Obecný úrad informuje

TS na Hlavine

Z histórie obce

Predstavujeme sa!

Pozvánky na akcie

Kritickým okom

Rady záhradkárom

Tento deň bol tradične slávnostný pre všetkých školákov, lebo znamenal prvý deň školského vyučovania. Už jedenásty rok je štátnym sviatkom – Dňom Ústavy Slovenskej republiky. Slávnostné otvorenie školského roka sa uskutoční 2. septembra o 8, 00 hod.

Škola privíta svojich žiakov vymaľovaná, upravená, čistá. Podakovanie patrí

obecnému úradu a všetkým ľudom, ktorí škole akýmkoľvek spôsobom pomohli. A hoci na to zvonka nevyzerá, zvnútra robí česť projektu Zdravá škola, do ktorého bola zapojená ako jedna z prvých základných škôl piešťanského regiónu.

V mnohých domácnostiach našej obce sa už chystajú žiaci na začiatok nového školského roka. Dovoľte mi, milí rodičia, aby som Vám pri tejto príležitosti sprostredkovala niekoľko myšlienok a rád psychológa z príspevku *Diet'a v ohrození*:

Mnohí rodičia považujú svoje diet'a za dostihového koňa. Kým potomok podáva dobré výkony, je všetko v poriadku. Beda však, ak nesplní ich očakávania a nevyhráva! Dospelí si väčšinou myslia, že jediné, čo má v živote hodnotu, je pracovný úspech. Keď diet'a prinesie domov zlé známky, nedokážu vhodne reagovať. Zastrážujú ho hrozbami alebo provokujú urážkami.

Bohužiaľ nie každý z nás je rovnako obdarený vytrvalosťou a rozumovými schopnosťami. Čím slabšie je naše diet'a, tým väčšmi potrebuje našu podporu. Keď ho budeme trápili výčitkami, postupne sa začne uzavierať do seba a úplne sa nám odcudzí.

Diet'a by nikdy nemalo mať pocit, že si našu lásku musí kupovať svojimi výkonmi. Keď prinesie domov zlú známku, je lepšie ísť si s ním zahrat futbal a uvoľniť napätie, ako ho trestať. Práve takéto diet'a potrebuje posilniť sebavedomie vhodnou záujmovou činnosťou.

Želám Vám, milí rodičia, aby ste vedeli správne posúdiť, koľko Vaše diet'a zvládne.

Vám, milí žiaci, pripomínam verše z básne E. Čepčekovej:

Činom mi bude učebnica
a veslom do učenia chuť.

Chuť, to je práce polovica!
Už cengá! Prosím, nasadnúť!

-HH-

Obecný úrad informuje

- Po vydaní územného rozhodnutia k výstavbe kanalizácie v obci Banka a Moravany nad Váhom prebieha v súčasnosti spracovanie projektovej dokumentácie stavebného povolenia.
- V tomto období je pred dokončením spracovanie technickej štúdie „Cesta II / 499 Piešťany – južný obchvat“, ktorá sa v značnej miere dotýka i našej obce. Vzhľadom na stav Krajinského mosta sa plánuje v danej štúdii nové premostenie rieky Váh v priestore Lodenice na pravom brehu Váhu za kúpaliskom Sĺňava II na ľavom brehu Váhu. Napojenie na cestu II / 499 (Piešťany – Topoľčany) sa plánuje za obcou Banka v lokalite nad alebo pod záhradkárskou osadou Lomec, k čomu sú spracované dve štúdie. Každá zo štúdií maximálne rešpektuje existujúce záhradkárske osady a nehnuteľnosti. Hlavnou požiadavkou zo strany obce pri vypracovaní štúdie bolo:

- nedeliť výstavbu južného obchvatu na etapy, ale súčasne s výstavbou mosta budovať i napojenie na cestu II / 499 v katastrálnom území obce Banka (Sĺňava – Lomec)
- maximálne rešpektovať rekreačnú zónu Sĺňava II a chatovú oblasť Sĺňava III, vybudovať protihlukové bariéry pri napojení na cestu II / 507 smer Hlohovec
- zvážiť i alternatívu napojenia predloženú obcou Banka.

- Oznamujeme občanom, že od 1.8.2003 v zmysle zákona 246/2003 vydávanie a evidencia rybárskych lístkov prešla opäť na obce a mestá.

- Upozorňujeme občanov, ktorí poskytujú sezónne alebo celoročné ubytovanie a doteraz nemajú na túto činnosť súhlas obce, aby si splnili svoju ohlasovaciú povinnosť a predišli tak možným problémom.

Zároveň žiadame tých občanov, ktorí poskytujú ubytovanie cudzincom, zvlášť z arabských štátov, aby svojich hostí upozornili na dodržiavanie nočného pokoja po 22⁰⁰ a na dodržiavanie čistoty a poriadku v okolí smetných nádob a na verejných priestranstvách susediacich s prenajatými nehnuteľnosťami.

- Stránkové dni na obecnom úrade sú:

pondelok	od 8 ⁰⁰ do 11 ³⁰	
streda	od 8 ⁰⁰ do 11 ³⁰	od 13 ⁰⁰ do 16 ⁴⁵
piatok	od 8 ⁰⁰ do 11 ³⁰	

Prosíme o ich dodržiavanie.

POZOR ZMENA

Od 1.9. 2003 bude vývoz komunálneho odpadu v obci utorok a vo štvrtok !!!

V utorok bude vyvázaný komunálny odpad z ulíc: **Bananská, Tehelná, Bazovského, Nám. Martina Benku, Dominova, Hudobná, Inovecká, Pokojná, Karpatská, Spojovacia, Športová, Žiacka.**

Vo štvrtok vyvázaný komunálny odpad z ulíc: **Topoľčianska, Horný Majer, Podhorská, Poľná, Lesná, Lyžiarska, Krátka, Kamenná, Cesta J. Alexyho, Odborárska, Červená veža.**

UPOZORNENIE

- Slovenská správa ciest, Správa a údržba Trnava oznamuje verejnosti, že v termíne **od 25.8.2003 do 28.8.2003 v čase od 21⁰⁰ do 5⁰⁰ budú na Krajinskom moste vykonávané búracie práce za obmedzenia cestnej dopravy – doprava bude riadená.**
- V dňoch 29.8.2003 od 0⁰⁰ do 1.9.2003 do 24⁰⁰ bude Krajinský most cez Váh úplne uzavretý z dôvodu opravy vozovky.** Obchádzková trasa bude vedená po štátnych cestách II / 499 a II / 507 v smere od Topoľčian cez Lúku po diaľnici D – Lúka – Horná Streda na cestu 1/61 do Piešťan a opačne. Obchádzková trasa bude vyznačená dočasným dopravným značením.

zabezpečí v prípade vytečenia oleja dostatočné utesnenie a olej tak zostane v priestore TS. Transformátor má sekundárne napätie 242/420V, čím sa zvýšilo dodávanie napätia v súlade s platnou normou v celej zásobovacej lokalite Hlaviny a okolia. Súčasne sa zvýšila aj prevádzková bezpečnosť, nakoľko je znepriístupnená vysokonapäťová aj nízkonapäťová časť. Sekundárne vývody z TS sa nahradili káblom na jednotlivé smery o počte 7 kusov. Dôvod rekonštrukcie TS bol hlavne ekologický. V súčasnosti treba ešte upraviť okolie v blízkosti TS.

TS na Hlavine

Z dôvodu nedostatku elektrickej energie v hornej časti Banky (Hlavina) a novovybudovaného lyžiarskeho vleku na Ahoji bola v decembri 1982 osadená transformátorová stanica /TS/. Je to 2,5 stĺpová TS s olejovým transformátorom, ktorého náplň je transformátorový olej o objeme 750l. V blízkosti sa nachádza Vápenický potok, ktorý ústi do odtokového ramena. V prípade úmyselného poškodenia alebo havárie transformátora by hrozila ekologická katastrofa a ohrozenie kúpeľov – hlavne liečivého bahna.

Z tohto dôvodu bola TS nahradená v roku 2003 bunkovou TS polozapusteného vyhotovenia (časť transformátora je pod okolitým terénom) od výrobcu SCHEIT (Nemecko). Transformátor je olejový o výkone 630 kW. Umiestnený je v záchytnej betónovej jímke, ktorá

6. časť- Vznik obce Banka

Osídlenie Banky z obdobia včasného stredoveku bolo objavené v lokalite „ Za pohostinstvom “ , ktorá sa nachádza na svahu južne od kostola sv. Martina na pravej strane cesty vedúcej z Piešťan do Topoľčian. V týchto miestach sa našli žiarové hroby ľudu lužickej kultúry (1200- 700 rokov pred n.l.) a tiež **sídliskné objekty z 11.- 13. stor.**

Archeologický ústav SAV Nitra vykonal v rokoch 1975 a 1981 výskumy v hlinisku tejto lokality. Našli sa tam stopy po 10-tich včasnostredovekých sídliskových objektoch z druhej polovice 11. stor. až prvej polovice 13. stor. Boli objavené 4 jednopriestorové príbytkové objekty a 6 zásobovacích jám na zbožie , resp. odpadových jám. Objekty boli zahĺbené do zeme, v niektorých sa našli zvyšky ohnísk, t.j. boli to asi pece s hlinenou kopulou. Boli tam objavené aj črepy keramiky vyhotovenej otáčaním nádob, ktoré boli sivej a čiernej farby (hrncovité nádoby zdobené ryhami), ďalej niekoľko kovových predmetov (napr. fragment ostrohy s terčovitým bodcom), zvieracie kosti a pod. Keďže okolitý terén je značne členený úvozmi poľných ciest a väčšími výmoľmi, je možné pri úprave prístupových ciest do záhrad objaviť aj zvyšky ďalších objektov. Sú pokryté až 1m hrubým nánosom žltej spraše.

Balneologické múzeum v Piešťanoch v lokalite „ Za pohostinstvom “ vykonal v roku 1986 výskum urnových hrobov ľudu lužickej kultúry. Pritom bol odkrytý objekt kruhového pôdorysu z 11. až 13. stor. V roku 1994 tam bol odkrytý ďalší

objekt - odpadová jama, avšak oveľa chudobnejšia na keramický materiál než v predchádzajúcich výskumoch.

Tieto sídliskové objekty pravdepodobne obývali vojaci a služobníci hradu Bana, ktorý sa nachádzal niekde v ich blízkosti. Až do polovice 13.stor. to bola asi **podhradná osada bez vlastného názvu**. Od 11. do 13.stor. tu žilo slobodné obyvateľstvo. Slobodní boli aj obyvatelia okolitých obcí, ako boli Piešťany, Ratnovce, Orvište,

DEJINY BANKY OD NAJSTARŠÍCH ČIAS PO SÚČASNOŠŤ

Kocurice a ďalšie. Boli to prevažne roľníci, ktorí slobodne užívali tunajšie polia, lesy, rieky, potoky a podliehali iba kastelánovi kráľovského hradu Bana. Niektoré okolité obce však v priebehu 11.-13. stor. uhorskí králi dali do vlastníctva cirkvi alebo svetským zemepánom. Poddanskými obcami boli napr. už do konca 11. stor. Krakovany a Trebatice.

Ako **samostatná obec sa Banka** uvádza od druhej polovice 13.stor. Obyvateľstvo si zrejme stavalo príbytky aj na iných miestach, najmä v okolí Vápenického potoka. Niekedy začiatkom 14. Stor. sa po zániku hradu Bana aj Banka stala poddanskou dedinou začlenenou do **Tematínskeho panstva**, ktoré susedilo s Hlohoveckým panstvom, Beckovským panstvom a

Čachtickým panstvom. V roku 1348 uhorský kráľ Ľudovít I. daroval Tematínske panstvo zemepánovi Mikulášovi Kontovi. Pozostávalo z 13-tich obcí: Piešťany, Horná Streda, Banka (pod názvom Baňa), Ratnovce, Moravany, Ducové, Modrovka, Modrová, Lehota (asi Stará Lehota), Lúka, Hrádok, Hôrka a Mošovce.

Stanovenie roku prvej zmienky o obci resp. dediny Banka (villa Bana) je skoplikované existenciou hradu Bana (castrum Bana). Nemožno totiž stotožniť zmienky o hrade so zmienkami o obci. V starých listinách z 13. stor. sa väčšinou uvádza iba hrad Bana, kým obec Banka iba zriedka.

Zaujímavý je písomný doklad z roku 1249, v ktorom je uvedené, že dedina Blesovce susedí s obyvateľmi Bane (populus Bana). Slovo „populus“ však znamená obyvateľstvo a nie obec. Nedá sa preto jednoznačne povedať, či ide o obyvateľstvo hradu Bana alebo o obyvateľstvo dediny Banka.

S určitosťou **zmienka o obci Banka pochádza z roku 1263**. V písomnom doklade je uvedené, že „zem ležiaca pri rieke Šterusy patrila dedine Baňa“ (ad terram villae Banyana).

V roku 1349 bola obec uvedená pod názvom Malá Bana (Kis Bana) a v roku 1395 ako dedina Baňa (villa Banyana). V 16. stor. bola obec spomínaná pod názvom Banečka (Baneczaka) a bola ešte málo obývaná. Od 17. stor. vystupuje pod dnešným názvom Banka.

Ing. Alexander Murín

PREDSTAVUJEME SA!

Klub pomenovaný ako **Zväz postihnutých civilizačnými chorobami**, predtým Zväz invalidov, sídli s dovoľením p. primátora Piešťan a mesta Piešťany na Pribinovej ul. č.2 v Piešťanoch. Tu sídlime od roku 1993 vo vynovených priestoroch. Predstavujeme sa z dôvodu, že v našom klube je 34 členov – obyvateľov Banky, ktorí sa tu každý piatok

stretávajú v priateľskom duchu a porozumení pri kávičke, aj inom pohostení.

Predsedičkou tohto klubu bola do svojej smrti práve občianka Banky – p. Furáková Irena a po jej smrti prevzala toto miesto podpredsedníčka p. Valovičová Marta. V klube je 112 stálych členov. Podpredsedníčkou je p. Belicová Anna, čiže tento klub vedú práve obyvatelia našej obce. V klube sa zabezpečujú po celý rok rôzne akcie: rekreácie, rekondičné pobyty v kúpeľoch, streťávky na Lúke – kde každoročne opekáme, oslavy, prednášky a poradenské dni pre invalidných občanov. Na naše aktivity získavame prostriedky od Mestského úradu v Piešťanoch a samozrejme aj od sponzorov. Spoločnými silami utvárame medzi nami priateľské vzťahy a porozumenie.

Posledný piatok v každom mesiaci chodí medzi nás na 2 hod. krajský tajomník z centra v Trnave p. Partel, ktorý poskytuje bezplatné poradenstvo našim členom v oblasti finančných nárokov ako aj v právnych záležitostiach.

Možno, keď budú priestory na Banke a podpora od obecného úradu, zriadime si podobný klub aj u nás. M. Valovičová